

**Mateřská škola speciální, základní škola speciální
a praktická škola Elpis Brno, příspěvková organizace**

Koperníkova 803/2, 615 00 Brno, IČ: 62160095
www.skolaelpis.cz; email: elpis@skolaelpis.cz; tel.: 545 245 630

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Rosteme spolu

Platnost od 1. 9. 2025 do 31. 8. 2028

Čj.: Elpis 300/2025/MŠ

Spisový a skartační znak: A.8 – A10

Obsah

1	Identifikační údaje o škole	4
1.1	Název ŠVP	4
1.2	Údaje o škole	4
1.3	Zřizovatel	4
1.4	Platnost dokumentu	5
2	Obecná charakteristika školy	6
2.1	Velikost školy	6
2.2	Lokalita školy a charakteristika budovy.....	6
3	Podmínky vzdělávání	7
3.1	Věcné podmínky.....	7
3.2	Životospráva	7
3.3	Psychosociální podmínky.....	8
3.4	Organizace chodu	9
3.5	Řízení mateřské školy	10
3.6	Personální a pedagogické zajištění.....	11
3.7	Spoluúčast rodičů	11
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	12
3.9	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	13
3.10	Podmínky vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem	13
4	Organizace vzdělávání	14
4.1	Vnitřní uspořádání školy a jednotlivých tříd	14
4.2	Zápis do mateřské školy	14
4.3	Individuální vzdělávání	14
4.4	Distanční vzdělávání	15
5	Charakteristika vzdělávacího obsahu	16
5.1	Cíle ŠVP Rosteme spolu	16
5.2	Metody a formy vzdělávání	17
5.3	Zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	18
5.3.1	Individuální vzdělávací plán (IVP).....	18
5.4	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	18
5.5	Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí mateřského jazyka	19
6	Vzdělávací obsah	20
6.1	Vzdělávací oblasti.....	20
6.1.3	Interpersonální oblast.....	21
6.1.6	Integrované bloky	23

6.1.7	Poznávám sebe a své tělo	24
6.1.8	Svět kolem mě.....	25
6.1.9	Řekni to jinak.....	25
7	<i>Evaluace</i>	27
7.1	Školní úroveň	27
7.2	Úroveň třídy.....	28
7.3	Cíle a kritéria evaluace	29
8	<i>Přílohy</i>.....	35

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání zpracovaný podle RVP PV (k 1.1.2018)

MOTIVAČNÍ NÁZEV: Rosteme spolu

1.2 Údaje o škole

Tabulka č. 1: Údaje o škole

Název školy	Mateřská škola speciální, základní škola speciální a praktická škola Elpis Brno, příspěvková organizace		
IČO	62160095		
Adresa	Koperníkova 803/2, Židenice, Brno, 61500		
	Fr. Skaunicové 66/17, Židenice, Brno, 61500		
Kontakty	e-mail: elpis@skolaelpis.cz,		
	web: www.skolaelpis.cz		
	Telefon	Koperníkova: +420 545 245 630	
		Fr. Skaunicové: +420 545 576 422	
Ředitelka školy	Mgr. Pavlína Pohlová		
Zpracovatelé	Mgr. Lucie Valičová, Bc. Eva Ulehlová, Bc. Soňa Černá, Mgr. Michaela Matochová		

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Jihomoravský kraj ADRESA: Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno IČO: 70888337

TELEFON: +420 541 651 111

1.4 Platnost dokumentu

3 roky (do 31. 8. 2028)

.....

ředitelka školy

.....

Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Mateřská škola je součástí Mateřské školy speciální, základní školy speciální a praktické školy Elpis Brno, příspěvková organizace. V mateřské škole speciální jsou dvě třídy naplněné do celkového počtu dvanácti dětí. Škola je zřízena dle § 16 odst. 9 školského zákona. Do mateřské školy jsou přijímány děti od dvou let do zahájení povinné školní docházky. Provoz mateřské školy je každý všední den od 6:30 do 15:30. V mateřské škole zajišťují výchovně vzdělávací proces 4 učitelky a 2 asistentky pedagoga. Děti jsou do mateřské školy přijímány na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonných zástupců. O přijetí dítěte rozhoduje ředitelka školy dle zveřejněných kritérií k přijetí.

2.2 Lokalita školy a charakteristika budovy

Mateřská škola speciální byla založena v roce 1983. První budova školy se nacházela na ulici Marie Hubnerové, následně na ulici Božetěchové a po přestěhování do komplexu budov v Brně Židenicích na ulici Koperníkova. V současné době sídlí mateřská škola na odloučeném pracovišti na ulici Fr. Skaunicové 17 a je součástí zařízení Mateřské školy speciální, základní školy speciální a praktické školy Elpis Brno, příspěvková organizace.

V roce 2000 prošla budova bývalé běžné mateřské školy na ulici Fr. Skaunicové rekonstrukcí tak, aby vyhovovala stávajícím požadavkům pro děti s kombinovanými vadami a s PAS (poruchami autistického spektra). Budova mateřské školy se nachází v městské části Brno – Židenice, v klidové zóně, jejíž okolí tvoří nízké cihlové domky a blízko se nachází rozlehlý lesopark Akátky vhodný k procházkám a pozorování měnící se přírody. Jednopodlažní budovu z 50. let obklopuje zeleň zahrady MŠ i přilehlých domků se zahrádkami. V přízemní části budovy se samostatným vchodem je umístěna dvoutřídní MŠ.

Při vstupu do budovy je zádvevní prostor se skříněmi na lůžkoviny, kde mohou být umístěny invalidní vozíky nebo kočárky dětí. Následuje šatna a WC společné pro obě třídy. Za nimi jsou třídy se vstupem přes terasu na školní zahradu. Místnosti jsou esteticky a účelně vybaveny světlým nábytkem s jasně označenými zónami pro daný účel.

Strava se dováží z kuchyně školy na Koperníkově ulici a je připravována ve výdejně stravy v budově.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Prostory MŠ jsou co do velikosti skromné, ale útulné a světlé. Šatna a hygienické zařízení jsou společné pro obě třídy. Třídy jsou zařízeny jak pro děti s kombinovanými vadami, tak pro děti s PAS, proto byl kladen důraz na strukturování prostoru a vizualizaci.

Ve třídě A je prostor rozdělený paravánem nebo nábytkem na část pro samostatnou práci a pro odpočinek, dále jsou zde koutky pro výtvarnou výchovu a pro volnou hru s dostatkem jednoduše přístupných hraček v poličkách a košících a pracovní stůl pro učitelky. Ke třídě přísluší další dvě malé místnosti, a to místnost pro individuální vzdělávání a jídelna. Ta slouží dětem pouze v době jídla a je účelně zařízena jídelním nábytkem.

Logopedická místnost je v budově školy. Prostor místnosti je uzpůsoben individuálním potřebám dětí útulně, vesele a účelně zařízen potřebnými pomůckami. Třída B je rovněž strukturována, jsou zde koutky pro výtvarné činnosti a pro samostatnou práci. Třída je vybavena policovými sestavami umístěnými ve výši očí dětí. Na těchto policích jsou různé hračky vhodné pro předškolní děti, které jsou pro ně snadno dostupné a mohou si je samy libovolně půjčovat, dle potřeby se obměňují. Kancelář MŠ je vybavena pracovním místem a počítačem. Třída je průchozí s východem na terasu, která navazuje na krásnou zahradu. Terasa disponuje velkou markýzou, která ji při horkých dnech zastíňuje.

Koupelna je vybavena nejen háčky pro zavěšení ručníků, ale i nad nimi pověšenými rámečky s fotografiemi dětí z důvodu vizualizace pro děti, aby si poznaly svůj ručník. Dvě dětské toalety jsou odděleny zástěnou pro zajištění soukromí dětí.

Děti se samy svými výtvary podílejí na výzdobě MŠ, a především se svými výtvarnými pracemi mohou bezprostředně pochlubit rodičům na nástěnkách v krásné zrekonstruované šatně s věšáky a košíkovým systémem pro snadnější nácvik samostatné sebeobsluhy v převlékání.

Kromě uvedených místností využíváme zejména hernu MŠ s pestrou nabídkou herních prvků, dále občas tělocvičnu s kuličkovým bazénem a relaxační místnost vhodnou k bazální stimulaci.

Zahrada je vybavena tak, aby umožňovala dětem rozmanité pohybové a další aktivity i odpočinek. Nachází se v ní průlezková dřevěná sestava se skluzavkou, houpačka pro imobilní děti, lavičky, pískoviště, které se z hygienických důvodů zakrývá plachtou, trampolína a dřevěné hračky - velký vláček, balanční lávka, balanční houpačka a tabule s dráhou se zabudovanými autíčky k rozvoji motoriky. Dále je zde umístěn oplocený bazén, v horkých dnech hojně využívaný.

Záměry rozvoje v rámci těchto podmínek:

- Zhotovení senzomotorických nášlapných prvků - 6/2026
- Vybavování tříd s ohledem na individuální potřeby dětí - 6/2028
- Dovybavení herny MŠ dalšími prvky rozvíjejícími motoriku - 6/2028

3.2 Životospráva

V MŠ uplatňujeme program podpory zdraví a snažíme se vytvářet zdravý životní styl u dětí, k tomu přizpůsobujeme podmínky MŠ.

Pravidelný denní režim je rozvržen časově od příchodu dětí do školy, upravujeme jej podle potřeb dětí a aktuální situace (během dne dochází ke střídání činností aktivních a klidových, přihlížíme

k potřebám dětí, biorytmu a vlastní aktivitě dítěte). V případě potřeby je možná flexibilita (herna či tělocvična místo zahrady při dešti, Snoezelen, solná jeskyně, návštěva divadla, knihovny, výlet).

Během celého dopoledne mají děti dostatek pohybu ve třídě (zařazujeme i ranní rozcvičky, ranní kruh s pohybovým vyjádřením písně „Dobrý den“), ale také v průběhu dopoledních činností zařazujeme krátká protahovací cvičení. K pohybu využíváme také hernu MŠ, školní tělocvičnu s cvičebním náradím a školní zahradu s hracími prvky.

Důležitý je pobyt venku, denně, s přihlédnutím na počasí. Využíváme jak školní zahradu k hrám na pískovišti, průlezkách, houpačkách a trampolíně či v horkém počasí koupání v bazénu, tak procházek po příjemném okolí, navštěvování vhodných veřejných dětských hřišť nebo sběr přírodnin v lesoparku či výlety. Děti využívají v teplých dnech i terasu přiléhající k třídě B ke hrám na čerstvém vzduchu během dne, a to i za přímého slunce, protože je tam nainstalována stínící markýza.

Celodenně dbáme na časté větrání, aby děti měly čerstvý vzduch a cítily se svěže. Stravování je zajištěno z vlastní školní kuchyně na Koperníkově ulici – dopolední i odpolední svačina, oběd, vše s prvky současné zdravé výživy. Mezi jednotlivými jídly není překročen tříhodinový interval.

Děti do jídla zásadně nenutíme, pouze nabízíme pestrou stravu včetně ovoce a zeleniny. Z důvodu ulpívání na jednostranné stravě (jeden z obvyklých rysů autismu) si mohou děti do MŠ nosit vlastní svačiny, popř. obědy na žádost zákonného zástupce potvrzenou lékařem o donášení stravy vlastní. U stolování dbáme, pokud je to možné, na samostatnost u svačin i u hlavního jídla i při úklidu po jídle. Též klademe důraz na čistotu a klid u jídla.

V rámci sebeobsluhy si děti samy chystají hrníčky, talíře a lžičky. Předškoláky učíme používat při jídle vidličku, a pokud je to možné, tak i nůž.

Během celého dne mají děti zajištěn pitný režim. Učitelky jim nabízejí tekutiny podle jejich potřeby a tekutiny jim nalévají, dle možností si děti nalévají samy ve spolupráci s učitelkou. Pokud někteří jsou schopni si požádat sami (verbálně i neverbálně – piktogram, symbol: hrnek), jsou aktivně stimulováni ke komunikaci, aby si o pití požádali. Pití si mohou děti přinést z domu (různé minerální vody, ochucené vody atd). Standardně je v MŠ k dispozici čaj, ovocná šťáva, voda.

V naší škole respektujeme individuální potřebu spánku, děti nejsou ke spánku nuceny, pouze leží a odpočívají v klidu na lehátku – většina dětí usíná. Děti, které neusnou, se mohou jít po odpočinku pod pedagogickým dozorem věnovat volnočasovým aktivitám. Děti, které odcházejí brzy po poledni během odpoledního klidu, mají klidový režim s poslechem relaxační hudby či prohlížením dětských knih.

Záměry rozvoje v rámci těchto podmínek:

- Dovybavení relaxační místnosti Snoezelen novými světelnými a masážními prvky - 12/2026
- Obnova strukturovaného značení jídelních stolů dětí - 1/2026
- Nakoupení nových hracích prvků na zahradu MŠ - 6/2028

3.3 Psychosociální podmínky

MŠ je umístěna v příjemném a klidném prostředí obklopeném zelení. Interiér MŠ je vzdušný a světlý, esteticky vkusně vyzdobený. Třídy působí velmi příjemně, útulně a harmonicky. Nábytek a vybavení tříd spoluvytváří pohodu prostředí a příznivé podmínky pro vývoj dětí. Pedagogičtí pracovníci usilují o vytvoření rodinné a přátelské atmosféry, která děti pozitivně ovlivňuje. Snažíme se, aby prostředí poskytovalo dětem co nejvíce podnětů a poznávacích zážitků.

Třídy jsou vhodně zařízeny a vybaveny tak, aby poskytovaly dostatečné množství podnětů a strukturovány pro jasnou orientaci dětí i pedagogických pracovníků. Díky otevřeným policovým systémům mají děti volný přístup k odpovídajícímu množství hraček, učitelky však disponují i dalším množstvím pomůcek pro individuální nácviky s dětmi v rámci výchovně-vzdělávacího procesu. Nabídka hraček ve volnočasovém prostoru bývá během školního roku obměňována a doplňována podle potřeb jednotlivých dětí.

Přizpůsobujeme se ve výchovném procesu individuálním a vývojovým potřebám dětí, poskytujeme jim dostatek volnosti k osobnímu projevu, respektujeme jejich individualitu bez většího omezování. K dětem uplatňujeme individuální přístup (každé dítě je na jiném vývojovém stupni a přihlížíme k jejich postižení). Při hře učitelka děti dostatečně motivuje, dává jim možnost hrát si tak, jak to odpovídá stupni jejich zralosti. Do hry vstupuje jako partner a zasahuje citlivě tam, kde je potřeba. Dbá na rovnoměrné zatížení dětí, omezuje soutěžení, vydává jasné pokyny, neupřednostňuje jiné dítě, zapojuje do hry i dítě s vážným postižením. Po dohodě s rodiči vždy vybíráme co možná nejvhodnější motivaci. Po celou dobu jsou děti za práci v rámci motivace okamžitě odměňovány. Jde o určitý pamlsk, zábavný program na PC (nabízený při logopedické péči) nebo sociální pochvala.

Učitelky uplatňují vhodný pedagogický styl odpovídající dané situaci, bývá provázející, podporující, aktivizující i partnerský. Dbáme, zejména při individuální práci, aby děti nebyly přetěžovány. Důležitou úlohu ve výchovném procesu hraje hodnocení projevu dětí, které má být povzbuzující a formulováno tak, aby dítě mělo jasnou představu a rozumělo tomu, za co bylo pochváleno, ohodnoceno. Snažíme se vždy ocenit nejen kladný výsledek, ale i sebemenší pokrok a opravíme společně to, co se dítěti nepovedlo.

Snažíme se, aby hra byla vždy pro dítě přínosem, aby si ze hry něco uchovalo (pocit bezpečí, sebedůvěru ve vlastní schopnosti, navazování vztahů s vrstevníky, schopnost komunikovat, spolupracovat, rozvíjení kvality vztahů mezi dětmi – silnější pomáhá slabšímu apod.) V rámci zachování funkční komunikace s postiženými dětmi jsou používány jednoduché pokyny s doprovodem gest se snahou navázat oční kontakt, u některých dětí používáme po nácviku při logopedické péči systém AAK – fotografie nebo VOKS (Výměnný obrázkový komunikační systém), znak do řeči.

Respektujeme rozdílný způsob adaptace dětí na pobyt v MŠ. Děti mohou po dohodě s učitelkou vstupovat po určitý čas do třídy s rodiči, pokud je to pro dítě přínosné, pobývat v MŠ nejprve hodinu, postupně dobu nenásilně prodlužovat. Pedagogičtí pracovníci respektují potřeby dětí a navozují pocit jistoty tak, aby se dítě cítilo bezpečně. I proto zástupkyně MŠ vytvořila dotazník pro rodiče nově přijatých dětí, aby učitelky před nástupem dítěte do MŠ co nejvíce o něm věděly a připravily mu co nejpohodovější adaptaci ve spolupráci s rodiči.

Ve vztazích mezi dospělými a dětmi se snažíme o vytvoření plnohodnotného partnerského vztahu založeném na důvěře, toleranci, ohleduplnosti a vzájemné pomoci.

Záměry rozvoje v rámci těchto podmínek:

- Zúčastnit se libovolného projektu naší ZŠ - 4/2027
- Navázat spolupráci s jinými MŠ - 6/2028

3.4 Organizace chodu

Mateřská škola je v provozu každý všední den od 6:30 do 15:30. Denní režim je dostatečně pružný a umožňuje reagovat na individuální potřeby a možnosti dětí. Program mateřské školy je různorodý, vychází z individuálních potřeb a zájmů dětí. Volné i řízené činnosti jsou dostatečně vyvážené tak, aby co nejlépe odpovídaly možnostem a schopnostem jednotlivých dětí. Děti jsou podporovány ve

vlastní aktivitě, mají dostatek prostoru pro spontánní hru. Řízené činnosti jsou realizovány dle potřeb dětí, a to jak skupinovou, tak individuální formou výuky. Základní skupinovou formou je „ranní kruh“, který vede k rozvoji komunikačních dovedností a utužování vztahů mezi dětmi. Během celého dne jsou zařazovány zdravotně preventivní aktivity jako například protahovací cvičení, pohybové hry nebo říkanky s pohybovým doprovodem. Mezi zajímavé aktivity patří mimo jiné zooterapie (např. canisterapie, felinoterapie), návštěva divadla, knihovny a solné jeskyně. Třídy fungují samostatně, v některých případech dochází k jejich sloučení, a to například během hudebních a tělesných činností, návštěvách divadla nebo výletech. Ke spojení tříd dochází rovněž z provozních důvodů (např. nemoc pedagogických pracovníků).

Orientační režim dne (časy jsou orientační, vše přizpůsobujeme aktuálním potřebám a okolnostem) :

- 6:30 - 8:00 – příchod dětí, hra a činnost dle volby dětí
- 8:00 - 9:45 – řízená a plánovaná činnost, volná hra, ranní kruh, svačina
- 9:45 - 12:00 – pobyt venku
- 12:00 - 12:30 – oběd, hygiena
- 12:30 - 12:45 – příprava na odpočinek, odchod dětí po obědě
- 12:45 - 14:00 – odpočinek, aktivity nespících dětí (klidné činnosti)
- 14:00 - 14:30 – svačina, hry a činnosti dle volby dětí
- 14:30 - 15:30 – sloučení dětí do jedné třídy, spontánní aktivita dětí

Záměry rozvoje v rámci těchto podmínek:

- Rozšíření možnosti využití interaktivní tabule - 6/2027
- Podpora rozvoje kognitivních schopností a dovedností s využitím interaktivní pomůcky Bee-bot - 1/2028

3.5 Řízení mateřské školy

Mateřská škola je součástí právnické organizace Mateřská škola, základní škola a praktická škola Elpis Brno, příspěvková organizace, v jejímž čele stojí ředitelka školy. V rámci vedení mateřské školy je zástupkyně MŠ, která přímo komunikuje s ředitelkou školy. Společně řeší provoz MŠ, výchovně vzdělávací proces, zajišťuje kontrolní systém. Má na starosti osobní spisy dětí, komunikuje s rodiči, úzce spolupracuje s vedením školy, podílí se na aktualizaci dokumentů vázících se k MŠ.

Celá organizace má zpracovaný Školní řád mateřské školy speciální. Každý zaměstnanec má pracovní náplň, ví, komu je podřízen, jaké jsou jeho pracovní povinnosti a úkoly.

Rodiče jsou pravidelně informováni denně při příchodu či odchodu dítěte z MŠ, obecné informace se dozvídají na rodičovských schůzkách a specifické záležitosti jak ze strany učitelů, tak ze strany rodičů se řeší individuálně dle domluvy. Aktuální zprávy si rodiče mohou ověřit i na nástěnce vyhrazené pouze pro ně, kde se dozví i týdenní výchovně-vzdělávací plány třídních vzdělávacích programů, informace týkající se provozu MŠ, stravování a volně přístupný ŠVP.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem (JMK), velice dobře také s městskou částí Židenice, kde se naše MŠ nachází, školní psycholožkou, s příslušnými Speciálně-pedagogickými centry a jejich psychology. V užším slova smyslu spolupracuje naše speciální předškolní zařízení Elpis s naší speciální ZŠ a praktickou školou Elpis formou besídek, mimoškolních akcí a výletů, takže mnohé děti tak již poznají své budoucí učitelky ZŠ a naopak, starší žáci jim někdy mohou být vzorem, jindy se

žáci učí tolerovat mladší děti a pomáhat jim. Spolupráce s běžnými ZŠ zase přináší možnost začlenit se do okolního světa a pro ně znamená učit se přijímat postižené jedince jako běžnou součást naší společnosti. Díky prezentaci naší školy můžeme spolupracovat i se sponzory, kteří pomáhají jak finančními částkami, tak zakoupením nadstandartního vybavení.

Záměry rozvoje v rámci těchto podmínek:

- Sdílení jednotlivých součástí výchovně vzdělávacího procesu se ZŠ - 6/2026
- Prohlubování spolupráce pedagogických pracovníků s poradenskými zařízeními – 12/2027

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Ve třídě A působí 3 pedagogičtí pracovníci, z toho jedna učitelka, jedna asistentka pedagoga a zástupkyně ředitelky pro MŠ. Jeden z učitelů současně zajišťuje logopedickou péči pro obě třídy. Ve třídě B působí 3 pedagogičtí pracovníci, z toho dva učitelé a jeden asistent pedagoga. Všichni učitelé mají vysokoškolské vzdělání v oboru speciální pedagogiky, příp. si odbornou kvalifikaci dle platných právních předpisů doplňují. Asistenti pedagoga také splňují odbornou kvalifikaci. Součástí týmu jsou přímo v budově školy tři provozní zaměstnanci, kteří zajišťují výdej stravy, úklid, správu budovy a zahrady. Součástí širšího týmu jsou administrativní pracovníci školy, školní psycholog, zástupkyně ředitele a ředitelka školy. Rehabilitační pracovníci v případě potřeby dochází do MŠ 1x týdně z hlavní budovy na Koperníkové.

Pedagogičtí pracovníci spolupracují jako výborný tým díky jasným vymezením svých kompetencí. Mají zájem o svůj další odborný růst, v čemž jsou podporovány ředitelkou školy, každoročně prochází školeními a semináři v rámci dalšího vzdělávání.

Spolupracujeme s odborníky, především psychology a s pracovníky SPC.

Rozpis přímé pedagogické činnosti je organizován takovým způsobem, aby byla při činnostech a pobytech venku zajištěna optimální pedagogická péče o děti. V každé třídě je denně zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti 4 až 6 hodin. Při výchovně-vzdělávacím procesu jde o všechny činnosti, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelů ve třídě. Od 7:30 do 15:00 jsou každý den přítomni asistenti pedagoga.

Záměry rozvoje v rámci těchto podmínek:

- Učitelky a asistentky pedagoga postupně absolvují každý rok další vzdělávání dle zájmu a potřeby mateřské školy týkající se především speciálně pedagogických postupů a metodik – 06/2025, 2026, 2027, 2028

3.7 Spoluúčast rodičů

Otevřená vzájemná spolupráce s rodiči je velice důležitá, rodiče jsou pro nás partnery. Vycházíme z potřeb rodičů v délce docházky dětí, povolujeme výjimky ve stravování ze zdravotních důvodů apod. Důraz klademe na spolupráci rodičů ze sociálně slabších rodin. Nabízíme poradenství v oblasti výchovy dětí, odkazujeme na odbornou pomoc – SPC, školní psycholožky. Rodiče se po domluvě mohou přímo zúčastnit činností svých dětí ve třídách, spolupodílí se na vytváření individuálních edukačních plánů svých dětí. Kromě každodenních krátkých osobních konzultací s pedagogickými pracovníky uskutečňovaných vždy dle potřeby si rodiče mohou přečíst informace na nástěnce včetně týdenních plánů, zúčastnit se akcí, které škola pořádá (vernisáže, loutková divadla, návštěva ZOO,

MDD apod.), domluvit si individuální pohovor s učitelkou o svém dítěti, pokud potřebují radu, podporu, ujasnění informací nebo probrat nějaký problém, který je trápí. Rodiče podporujeme v tom, aby se sami ptali, co je zajímavé.

Důraz klademe na vzájemnou informovanost a spolupráci rodičů a učitelek. Rodiče jsou učitelskami seznamováni s činností dětí v MŠ, naopak oni informují o tom, jak se děti doma chovají a co zvládají. Velmi důležité je, aby rodiče s dětmi procvičovali doma to, co se děti během dne učí (sebeobsahu, jednotlivé nácviky činností, logopedii, VOKS, znak do řeči apod.), proto rodiče přímo instruujeme o probíhajících výchovně-vzdělávacích postupech. Rodiče nových dětí dostávají dotazník, kde doplňují informace o svých dětech, aby učitelky mohly pro dané dítě připravit co nejpríznivější prostředí k adaptaci dítěte na MŠ. Třídní schůzky se konají vždy na začátku měsíce září, aby rodiče byli včas informováni jak o obecných záležitostech MŠ, tak o specifichnostech speciálních tříd a nutnosti spolupráce se školou.

Veškeré informace o činnosti speciálních škol Elpis mohou rodiče získat na webových stránkách, prostřednictvím průvodce školního roku, dále mohou využít nabídek spolku rodičů a přátel speciální školy Elpis Manus, jehož hlavní činností je realizace volnočasových aktivit mimo dobu vyučování, pořádání prodejních výstav rukodělných výrobků žáků speciální školy Elpis, organizace a pořádání seminářů pro rodiče, účast na projektech speciální školy Elpis a materiální pomoc při akcích kulturního, společenského a sportovního rázu. V rámci spolku Manus děti z MŠ mohou využívat aktuální nabídky spolku.

Soukromé údaje a osobní data o dětech jsou chráněna před zneužitím. Všichni pedagogičtí pracovníci byli proškoleni v rámci GDPR – ochrany osobních dat.

Záměry rozvoje v rámci těchto podmínek:

- Rozvíjet spolupráci rodičů se školou do společných akcí pod záštitou spolku Manus-6/2028

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Mateřská škola je zřízena dle § 16 odst. 9, školského zákona a vzdělává děti, žáky a studenty s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, závažnými vadami řeči, závažnými vývojovými poruchami učení, závažnými vývojovými poruchami chování, souběžným postižením více vadami nebo autismem. Děti jsou do školy přijímány na základě odborného vyšetření školským poradenským zařízením a na základě doporučení tohoto zařízení připojených k žádosti zákonných zástupců. O přijetí dítěte rozhoduje ředitel školy. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami uplatňujeme tyto principy:

- Individuální přístup ke každému dítěti
- Snížený počet dětí ve třídě, heterogenní rozložení třídy
- Zvýšený počet pedagogických pracovníků, včetně využití asistenta pedagoga
- Spolupráce s odborníky, zejména s SPC, PPP, školní psycholog a další
- Speciální vybavení školy kompenzačními pomůckami, úpravou prostředí (plošiny, schodolez, zvedáky, atd.)
- Speciální didaktické pomůcky a výukové materiály vhodné ke komplexnímu rozvoji dětí
- Využití metod vizualizace, strukturalizace a individualizace v rámci celého výchovně-vzdělávacího procesu

- Využití hlavních pedagogických zásad, zejména názornosti, přiměřenosti, postupných kroků a dalších
- Využití podpůrných komunikačních mechanismů AAK
- Komplexní spolupráce celého pedagogického týmu
- Úzká spolupráce s rodinou
- Příjemné prostředí a útulné školní klima
- Využití vhodné motivace

Záměry rozvoje v rámci těchto podmínek:

- Absolvování DVPP v oblasti vzdělávání dětí se speciální vzdělávací potřebou – 6/2027
- Zavedení prvků Aplikované behaviorální terapie do výchovně vzdělávacího procesu v MŠ – 6/2028

3.9 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Při vzdělávání dětí od dvou do tří let sledujeme stejné vzdělávací cíle a záměry, jako u dětí starších. Učitelky však volí takový výchovně vzdělávací přístup, který akceptuje specifika související s úrovní vývoje dvouletého dítěte. Principy vzdělávání dětí od dvou do tří let:

- Přizpůsobený adaptační režim
- Srozumitelný a jednoduchý řád
- Časté opakování činností
- Hodně prostoru pro volnou hru a relaxaci
- Dostatek času a prostoru pro nácvik všech sebeobslužných činností
- Snížený počet dětí ve třídě

Záměry rozvoje v rámci těchto podmínek:

- Zajištění vybavení vhodným nábytkem pro dvouleté děti – 6/2028
- Průběžné zajišťování vhodných hraček pro dvouleté děti – 6/2028

3.10 Podmínky vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem

Při vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem spolupracujeme především s SPC, PPP a případně integračním centrem. Zároveň si všichni pedagogičtí pracovníci hledají dostatečné informace o zemi, ze které dítě pochází a o jeho kultuře. Společně s rodinou pracují na překonání komunikační bariéry a začlenění dítěte do mateřské školy i společnosti. Celý pedagogický tým s pomocí rodičů se domluví na vhodné alternativní komunikace (např. pomocí obrázků nebo fotografií). Prostředí je klidné a harmonické, a je tedy uzpůsobeno i pro děti s odlišným mateřským jazykem.

4 Organizace vzdělávání

4.1 Vnitřní uspořádání školy a jednotlivých tříd

Naše mateřská škola je součástí komplexu speciálních škol od předškolního vzdělávání až po praktickou školu jednoletou. Tyto školy sídlí v několika budovách na dvou pracovištích a mateřská škola se nachází na odloučeném pracovišti společně s dalšími pěti třídami speciální základní školy. MŠ je dvoutřídní, obě třídy jsou od speciální ZŠ odděleny hernou MŠ, kterou MŠ využívá pro pohybové hry, senzomotorickou stimulaci, hudební chvíle a podobně.

Vnitřní uspořádání mateřské školy a jejích tříd je řešeno tak, aby co nejlépe vyhovovalo individuálním potřebám dětí. Každá třída MŠ je naplňována do šesti dětí. Obě třídy jsou specializované pro děti s poruchami autistického spektra i děti s kombinovaným postižením, čemuž jsou třídy také přizpůsobené. Z toho důvodu je hlavní metodou realizace vzdělávání strukturované učení. Třída A je označovaná jako „Medvídci“, třída B jsou pro nás „Sluníčka“. Děti jsou ve třídách věkově smíšené. Protože jedním z typických rysů autismu je ulpívání na stereotypu, díky němuž se dítě cítí bezpečně, nelze děti, které navštěvují třídu např. od tří let po dvou letech náhle přeradit do druhé třídy. Navíc mohou starší schopné děti být vzorem pro děti mladší a dle svých možností jim pomáhat. Pokud je to možné, přihlížíme k zájmu rodičů, kteří chtějí mít pohromadě sourozence nebo kamarády.

4.2 Zápis do mateřské školy

Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku od dvou let do zahájení povinné školní docházky. Pro děti, které dosáhnou do konce srpna příslušného roku 5 let, je předškolní vzdělávání povinné, a to na základě zákona 561/2004 Sb., §33,34,35 a 123, vyhlášky č. 43/2006 o předškolním vzdělávání. O přijetí dítěte se zdravotním postižením rozhodne ředitelka školy ve spolupráci se zástupkyní mateřské školy na základě doporučení školského poradenského zařízení a dětského lékaře. Zápis do speciální mateřské školy probíhá v období od poloviny března do poloviny dubna, pokud MŠMT neurčí jinak. Konkrétní datum je každý školní rok upřesněno a zveřejněno zároveň s místem konání zápisu po odsouhlasení zřizovatelem. Rodiče jsou informováni na webových stránkách školy. Dítě může být přijato k předškolnímu vzdělávání v průběhu celého školního roku, pokud to kapacita dovoluje. Škola spolupracuje se zákonnými zástupci s cílem vyvíjet aktivity a organizovat činnosti ve prospěch dětí.

4.3 Individuální vzdělávání

Individuální vzdělávání je možné dle §41 školského zákona, a to na základě žádosti zákonného zástupce dítěte. Povolení uděluje ředitel školy. Ředitel mateřské školy doporučí dle § 34b odst. 3 školského zákona zákonným zástupcům vzdělávací oblasti, v nichž má být dítě vzděláváno. Tyto oblasti vycházejí z RVP PV, příp. z jeho přílohy; mateřská škola k tomu využije také svůj školní vzdělávací program.

4.4 Distanční vzdělávání

Distanční výuka v mateřské škole se zavádí z nařízení Ministerstva zdravotnictví nebo Krajské hygienické stanice v době uzavření škol. (V mateřské škole se distanční výuka zavádí pro povinné předškolní vzdělávání).

Je tvořena jednotná komunikační platforma mezi zákonnými zástupci a pedagogickými pracovníky formou emailů. V případě potřeby (zákonní zástupci nemají přístup k internetu) možnost telefonátu nebo osobního styku ve škole v předem dohodnutý den a hodinu v týdnu. Škola jako správce osobních údajů zpracovává pro účely realizace distanční výuky osobní údaje žáků, a to jejich telefonní číslo, emailovou adresu a uživatelské jméno na komunikačních platformách specifikovaných shora. Právním důvodem zpracování je plnění zákonných povinností dle ust. §184a zákona č. 561/2004 Sb., školského zákona a plnění úkolů ve veřejném zájmu spočívajících v zajištění distanční výuky. Osobní údaje žáků a jejich zákonných zástupců mohou být předány pouze zpracovatelům osobních údajů.

Pedagogičtí pracovníci budou komunikovat pravidelně s rodiči a budou jim nápomocni s výchovně vzdělávacím procesem žáka v domácím prostředí (dle míry postižení – zadávání úkolů, pracovní listy, práce se školními pomůckami a další).

5 Charakteristika vzdělávacího obsahu

Mottem mateřské školy je „Rosteme spolu“, jehož hlavním záměrem je celkový maximální rozvoj dítěte ve všech oblastech a příprava na školní vzdělávání, a to s ohledem na jeho individuální potřeby a zájmy.

5.1 Cíle ŠVP Rosteme spolu

Zásadním cílem mateřské školy Elpis je příprava dětí k dalšímu příznivému rozvoji a vzdělávání dítěte na počátku jeho cesty životem. K zajištění tohoto příznivého rozvoje nám slouží kompetence, které jsou souborem vědomostí, dovedností, schopností a hodnot, které se vzájemně propojují a doplňují. Naším cílem je vybrat takové kompetence, které jsou klíčové pro dosažení požadovaných cílů s ohledem na individuální potřeby, možnosti a zájmy každého dítěte. Mezi naše klíčové kompetence patří:

Kompetence k učení jsou individuálně nastaveny podle možností každého dítěte.

- Dítě projevuje zájem o podněty z okolí a vnímá je svým způsobem.
- Reaguje na podnět vnímá opakování, vytváří jednoduché souvislosti.
- Učí se prostřednictvím smyslů, pohybu, opakování činností.
- Dokáže se soustředit na činnost přiměřenou svým možnostem po krátký čas.

Kompetence k řešení problému jsou individuálně nastaveny podle možností každého dítěte.

- Učí se chápat základní situace každodenního života prostřednictvím zkušenosti, napodobování a vedení dospělým.
- Zkouší různými způsoby dosáhnout cíle.
- Učí se přijímat jednoduché pokyny a postupně si je fixovat.
- Při potížích vyhledává pomoc dospělého, přijímá pomoc dospělého.

Kompetence komunikativní jsou individuálně nastaveny podle možností každého dítěte

- Využívá dostupné formy komunikace – verbální, neverbální, alternativní.
- Učí se vyjadřovat základní potřeby, přání, emoce způsobem, kterému okolí rozumí.
- Rozvíjí porozumění jednoduchým slovům, větám a pokynům.
- Navazuje kontakt s dospělými a vrstevníky dle svých schopností.

Kompetence sociální a personální jsou individuálně nastaveny podle možností každého dítěte

- Zvyká si na režim dne, pravidla a opakující se situace ve školce.
- Vnímá a reaguje na přítomnost jiných dětí a dospělých.
- Učí se navazovat jednoduché sociální vztahy, spolupracovat v činnostech nebo je alespoň vykonávat vedle ostatních.
- Rozvíjí pozitivní vztah k sobě a k druhým, projevuje radost z kontaktu a společné aktivity.

Kompetence činností a občanské

- Dítě se zapojuje do činností, učí se je opakovat a dokončit dle svých možností.
- Rozvíjí pracovní návyky – dokončení činnosti, uklízení pomůcek, zapojení se do denních rutin.
- Učí se pečovat o své věci a dodržovat jednoduchá pravidla bezpečnosti.
- Učí se vnímat základní emoce, rozlišovat je.

5.2 Metody a formy vzdělávání

Mateřská škola Elpis využívá takové metody výchovně vzdělávacího procesu, které vedou k úspěšnému rozvoji dětí a plně odpovídají jejich individuálním potřebám. Maximálně se přizpůsobujeme vývojovým, kognitivním, fyziologickým, sociálním a emocionálním potřebám dětí. A dbáme na to, aby tato specifika byla v co největší míře respektována. Volba metod a vzdělávacího působení plně závisí na potřebách dětí a vychází tedy z pedagogické diagnostiky, z jejichž výsledků můžeme snadno zohlednit individuální potřeby konkrétního dítěte.

Mezi jednu ze základních metod, které jsou u dětí v naší mateřské škole využívány patří prožitkové učení. Tato metoda jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, potřeby objevovat, podněcují radost z učení a podporují dětskou zvědavost. Další metodou učení využívanou v mateřské škole je situační učení, založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné souvislosti, díky nimž mohou snáze pochopit smysl určitých dovedností. Další hojně využívanou metodou jsou prosociální činnosti, které jsou založeny na snaze najít cestu k druhým, ke světu, k sobě.

V mateřské škole Elpis jsou, mimo jiné, vzdělávány děti s poruchami autistického spektra, pro které je využíván systém **Strukturovaného učení**. Jedná se o metodu výchovně vzdělávacího působení, která respektuje individualitu dětí s poruchou autistického spektra a pomáhá vytvořit prostředí, které v maximální míře napomáhá rozvoji těchto dětí. Je založen na snížení nedostatků a posilování silných stránek dítěte s PAS.

Mezi principy strukturovaného učení patří:

- individualizace
- vizualizace
- strukturalizace
- motivace

Principy strukturovaného učení jsou realizovány ve všech oblastech výchovně vzdělávacího procesu naší školy a jsou využívány i dětmi s odlišnými typy postižení (kombinované vady, mentální postižení), a to v případě, pokud jim takový systém individuálně vyhovuje. Individuální přístup je stěžejním principem nejen u této metody, každé dítě je individualitou s rozlišnými potřebami, zájmy a prioritami, ale také symptomatikou, která se promítá do celkové osobnosti dítěte s PAS. Dalším z principů Strukturovaného učení je vizualizace, při které využíváme zpřístupnění informací pomocí vizuálních podnětů. Vizuální podpora napomáhá k usnadnění komunikace, pomáhá s procesy myšlení, zejména paměti, orientace nebo porozumění změn a jejich flexibilnější zpracování. Zásadním principem strukturovaného učení je strukturalizace, které napomáhá dětem s poruchami autistického spektra zorientovat se v každodenních činnostech, místech a situacích. Školka se tak pro dítě s touto poruchou stává srozumitelnější, předvídatelnější a vede tak k úspěšnějšímu výchovně – vzdělávacímu procesu. V mateřské škole využíváme strukturalizaci prostoru – rozdělení místností do menších prostorů, zřízení relaxačního koutku, pracovního místa a další. Strukturalizace času probíhá zejména díky dennímu režimu, díky kterému se dítě snáze orientuje v čase a aktivitách, které budou následovat.

Vzhledem k charakteru naší školy a přítomností dětí s tělesným nebo kombinovaným postižením jsou ve škole využívány terapie, jejichž cílem je zmírnit nebo odstranit problémy daného dítěte.

Využíváme zejména terapie za účasti zvířete (např. zooterapie, canisterapie, felinoterapie) a expresivní terapie (arteterapie, muzikoterapie), dle individuálních potřeb dětí.

U všech dětí je využíván systém motivace a odměn, který je individuálně zpracován pro potřeby konkrétního dítěte a zohledňuje jeho individualitu, potřeby a zájmy.

Mezi formy vzdělávání, které v mateřské škole využíváme se řadí zejména individuální forma výchovně-vzdělávacího procesu, která je vzhledem k charakteru naší školy nejvíce využívanou. Mezi další formy vzdělávání patří skupinové nebo projektové učení. Často využívanou formou je komunitní, diskusní a výukový "ranní kruh". Tato forma je využívána při motivačním úvodu do probíraných tematických bloků a jako nástroj k podpoře komunikace a sociálních vztahů ve třídě. Celý proces vzdělávání společně s metodami a formami práce jsou plně přizpůsobovány potřebám a zájmům dětí. Proces učení probíhá po celý den a adekvátně střídá spontánní a řízené aktivity, a také adekvátní relaxaci, dle potřeb dětí.

5.3 Zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Mateřská škola speciální Elpis je zřízena, dle par. 16, odst. 9 školského zákona, vzhledem k této skutečnosti jsou v mateřské škole vzdělávány pouze děti se speciální vzdělávací potřebou s doporučením školského poradenského zařízení a přiznanými podpůrnými opatřeními. Vzdělávání dětí se speciální vzdělávací potřebou je zakotveno v rámci celého školního vzdělávacího plánu, a to tak, že zohledňuje kognitivní, fyziologické, emocionální a sociální potřeby každého dítěte. Cíle a klíčové kompetence jsou stanoveny tak, aby odpovídaly potřebám všech dětí v mateřské škole. Vzdělávání dětí se speciální vzdělávací potřebou probíhá za využití speciálních metod a forem výchovně-vzdělávacího procesu s ohledem na konkrétní potřeby daného jedince a specifika jeho postižení. Dále jsou využívány úpravy prostředí a využití speciálních didaktických, kompenzačních a rehabilitačních pomůcek, kterými škola vzhledem k jejímu charakteru běžně disponuje. V rámci vzdělávání dětí se SVP je snížen počet dětí ve třídě, a to na šest dětí v každé z nich. Zároveň je navýšen počet pedagogických pracovníků, a to tak, že v každé třídě působí zpravidla dva učitelé a jeden nebo dva asistenti pedagoga. Pro potřeby dětí funguje v mateřské škole i logoped, který stanovuje systém alternativní komunikace, dle individuální potřeby dítěte. Pro potřeby dětí se SVP škola velmi úzce spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními.

5.3.1 Individuální vzdělávací plán (IVP)

Základní náležitosti týkající se individuálního vzdělávacího plánu (IVP) jsou stanoveny v § 3 a 4 vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, která také obsahuje jako přílohu formulář IVP. Děti se speciální vzdělávací potřebou mohou mít od druhého stupně přiznaných podpůrných opatření vypracovaný individuální vzdělávací plán. Tento plán nastavuje další podpůrná opatření, vychází ze školního vzdělávacího programu a individuálních potřeb dítěte. Jeho naplňování vyhodnocuje školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně. Podpůrná opatření se realizují na základě písemného souhlasu rodičů. Mateřská škola nevypracovává IVP automaticky u dětí od druhého stupně podpůrných opatření, ale pouze dle rozhodnutí školského poradenského zařízení o jeho zpracování.

5.4 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

K zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let, vycházíme z toho, že se dítě nejlépe učí pomocí nápodoby a na základě častého opakování základních činností. Dětem předáváme elementární dovednosti a rozvíjíme ho po všech stránkách s ohledem na jeho individualitu a nízký věk. Pomocí jejich

přirozené zvědavosti se snažíme dosáhnout co nejlepších výsledků v rozvoji celkové osobnosti dítěte. K naplnění vzdělávacích cílů využíváme především hru. Důraz je kladen na dostatek pohybu, střídáním s dostatečnými relaxačními chvilkami, podnětné prostředí a příjemné klima třídy, ve kterém se mladší dítě bude rádo plně rozvíjet.

5.5 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí mateřského jazyka

Do mateřské školy jsou přijímány děti cizinců s odlišným mateřským jazykem v případě doporučení školského poradenského zařízení, stejně jako ostatní děti. V případě přijetí dítěte s nedostatečnou znalostí českého jazyka je mateřská škola připravena poskytnout dostatečnou podporu při osvojení českého jazyka. Škola je vzhledem ke svému charakteru vybavena různými pomůckami, materiály a metodikami alternativní komunikace, které lze u dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka využít. Pedagogové jsou připraveni takovému dítěti poskytnout speciálně pedagogickou péči, včetně školního logopeda, a to s dopomocí školského poradenského zařízení. V rámci skupin pro jazykovou přípravu budou pedagogové využívat jako podpůrný materiál Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání.

6 Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah mateřské školy speciální Elpis slouží jako hlavní prostředek vzdělávání dítěte. Je zpracován tak, aby co v největší míře naplňoval vzdělávací záměry a dosahoval vzdělávacích cílů. Vzdělávací obsah je dle RVP PV dělen do pěti vzdělávacích oblastí, které se vzájemně propojují a doplňují:

- biologická oblast
- psychologická oblast
- interpersonální oblast
- sociálně-kulturní oblast
- enviromentální oblast.

6.1 Vzdělávací oblasti

Každá z oblastí zahrnuje vzájemné propojení kategorie: dílčí cíle, vzdělávací nabídku a očekávané výstupy. Vzdělávací cíle se vzájemně propojují a odpovídají individuálním potřebám a možnostem dětí.

6.1.1 Biologická oblast

Dílčí cíle:

- Stimulace základních pohybových schopností
- Podpora koordinace rukou a očí při manipulaci s předměty
- Rozvoj schopnosti vnímat a reagovat na tělesné podněty
- Posilování základních sebeobslužných dovedností

Vzdělávací nabídka:

- Pohybové aktivity zaměřené na posílení svalového tonusu a koordinace (chůze po nerovném/měkkém povrchu, stání na jedné noze s oporou, chůze po špičkách, chůze po lavičce, lezení přes překážky, skákání na trampolíně)
- Jemná a hrubá motorika, grafomotorika (skládání, vkládání, práce s plastelínou, tleskání, mačkání, navlékání)
- Cvičení hygienických návyků pomocí vizuálních podnětů a demonstrace (mytí rukou, použití toalety, utírání nosu/úst)
- Sebeobslužné činnosti (dílčí činnosti oblékání a svlékání, obouvání a zouvání, držení hrníčku, použití příboru při jídle)
- Protahovací, uvolňovací, relaxační cvičení, využití Snoezelenu
- Jednoduché manipulační činnosti (uchopování a přendávání, vkládání a vyndávání, navlékání či spojování, mačkání a trhání papíru, nalévání a přesýpání, zapínání a odepínání, otevírání a zavírání)
- Hra s konstruktivními hračkami (manipulace a stavění – velké kostky, jednoduché spojování - magnetické stavebnice)

Očekávané výstupy:

- Dítě dokáže aktivně zapojit končetiny do pohybových činností

- Udržuje oční kontakt během aktivity
- Projevuje snahu o spolupráci při hygienických úkonech
- Učí se vnímat své tělo a jeho pohyby

6.1.2 Psychologická oblast

Dílčí cíle:

- Rozvoj porozumění základním emocím (radost, smutek, strach)
- Stimulace smyslového vnímání – zrak, sluch, hmat
- Nácvik elementární orientace v prostoru a čase
- Rozvoj pozornosti a schopnosti soustředit se na krátký úsek
- Rozvoj schopnosti sebeovládání

Vzdělávací nabídka:

- Použití zrcadlové terapie (pohyb před zrcadlem, pozorování sama sebe)
- Hmatová stimulace různými materiály a povrchy (chlupaté, hladké, drsné, tvrdé, měkké)
- Poslech různých zvuků (hudba, příroda, předměty, zvířata)
- Dechová cvičení a hry (bublifuk, foukání na peříčko, foukání do 21štalcky či flétny, zvířecí zvuky – lví řev a hadí syčení)
- Nápodoba jednoduchých zvuků
- Využití audiovizuální techniky (edukační/názorná animovaná videa, hudba, senzorická relaxační videa, edukační aplikace a programy)
- Hudební chvíle s kytarou/klavírem; využití Orffových hudebních nástrojů
- Práce v krabicích a šanonech (třídění, uspořádávání, přiřazování, manipulace)

Očekávané výstupy:

- Dítě reaguje na známé podněty a osoby
- Udržuje kontakt s předměty a osobami
- Projevuje základní emocionální reakce
- Dokáže rozlišit kontrastní a výrazné smyslové podněty
- Dokáže se projevit dle svých možností

6.1.3 Interpersonální oblast

Dílčí cíle:

- Podpora navazování sociálních vztahů s dospělými a vrstevníky
- Rozvoj komunikačních schopností přiměřených možnostem dítěte
- Nácvik neverbální komunikace (gesta, výrazy obličeje, doteky)
- Rozvoj kooperativních dovedností

Vzdělávací nabídka:

- Společné hry s asistencí pedagoga
- Použití prvků AAK (znak do řeči, piktogramy, symboly, obrázkové karty)
- Nácvik jednoduchých společenských rituálů (pozdrav, podání ruky, společné stravování, odpočinek a relaxace, učení a hraní)

- Zrcadlové napodobování jednoduchých mimických pohybů učitele (úsměv, otevření úst, kývnutí hlavy, vypláznutí jazyka)
- Pořádání akcí, kooperativních her, oslav narozenin

Očekávané výstupy:

- Dítě dokáže reagovat na oslovení
- Projevuje snahu o interakci s druhými
- Používá jednoduché komunikační prostředky dle svých možností
- Kooperuje s ostatními
- Umí se podělit, sdílet

6.1.4 Sociálně-kulturní oblast

Dílčí cíle:

- Podpora vnímání běžných životních situací
- Seznamování s pojmy jako rodina, škola, domov
- Osvojení základních poznatků o prostředí, v němž žije

Vzdělávací nabídka:

- Manipulace s předměty symbolizujícími běžné činnosti (talíř, hrníček, příbor, smetáček a lopatka, hadřík)
- Pozorování a nácvik jednoduchých každodenních úkonů (jíst samostatně, pít z hrníčku, úklid po jídle, mytí rukou, oblékání a svlékání, sezení na židli, skákání a běhání, základní komunikace – gesta či slova, sdílení předmětů)
- Poslech krátkých rytmických říkanek nebo písniček
- Výtvarné tvoření
- Pořádání karnevalů, slavností, oslav, podpora českých tradic (Vánoce, Velikonoce, masopust, Halloween)
- Prohlížení knih a práce s nimi, práce s audiovizuální technikou (edukační aplikace, vzdělávací programy, edukační videa, písničky)

Očekávané výstupy:

- Dítě rozpoznává známé prostředí a osoby
- Reaguje na změny v denním režimu
- Dokáže manipulovat s předměty běžného použití
- Chová se sociálně přijatelně

6.1.5 Environmentální oblast

Dílčí cíle:

- Podpora vnímání přírody pomocí smyslů
- Seznámení se základními živly – voda, vzduch, země
- Rozvoj vztahu ke zvířatům a rostlinám
- Seznamování se s prostředím, ve kterém žije

Vzdělávací nabídka:

- Procházky v přírodě, vnímání zvuků lesa, města
- Manipulace s přírodními materiály (kamínky, písek, listí, dřevo)
- Kontakt se zvířaty (canisterapie, zooterapie)
- Pozorování přírody, počasí
- Návuk bezpečného chování na ulici, na silnici, v MHD
- Návštěvy obchodů, kaváren
- Krmení ptáčků, pěstování květin, bylinek, práce na školní zahradě

Očekávané výstupy:

- Dítě reaguje na podněty v přírodě
- Projevuje zájem o přírodu
- Orientuje se ve známém prostředí
- Vnímá či poznává rozdíly mezi jednotlivými materiály

6.1.6 Integrované bloky

Hlavním tématem mateřské školy speciální Elpis je „Rosteme spolu“, jehož cílem je celkový rozvoj dítěte ve všech oblastech. Vychází ze života dětí a z prostředí, ve kterém vyrůstají, s cílem naučit je chápat okolní svět a orientovat se v životě i v životním prostředí. Rozdělili jsme ho do čtyř integrovaných bloků:

- Poznávám sebe a své tělo;
- Svět kolem mě;
- Řekni to jinak;
- Spolu je nám dobře.

Integrované bloky na sebe navzájem navazují, doplňují se, mohou se prolínat a přecházet plynule jeden do druhého. Jsou uzpůsobeny individuálním potřebám našich dětí a jsou upraveny tak, aby odpovídaly věku, úrovni rozvoje a jejich sociálním zkušenostem.

Integrované bloky budou zpracovány na úrovni třídy tímto způsobem:

Pro práci učitele s integrovaným blokem platí tři průběžně se propojující etapy: plánování, realizace, evaluace. Nástin integrovaného bloku se může proměňovat v návaznosti na průběh i výsledky předchozího integrovaného bloku, přizpůsobuje se momentálnímu situacím se zaměřením na děti, eliminuje možná rizika a neustále vyhodnocuje.

Integrované bloky jsou tím pádem zpracovány obecně, konkretizovány jsou až na úrovni třídy, a to v týdenním třídním vzdělávacím programu, který odpovídá konkrétním podmínkám jednotlivých tříd, individuálním potřebám dětí, stupni rozvoje a učení dětí. V tomto plánu již jde o rozpracování konkrétních témat a cílů, včetně metod a organizačních forem využitých pro vzdělávací nabídku. Třídní vzdělávací program je otevřeným pracovním materiálem, je tedy plánem učitele, který jej dotváří, postupně rozvíjí a doplňuje konkrétní vzdělávací nabídku v rámci jednotlivých školních integrovaných bloků (konkrétní témata, činnosti a výstupy, konkrétní prostředky – hry, písničky, výtvarná činnosti, konkrétní pomůcky a hračky) a přehled evaluačních činností - postup a dosažené výsledky.

6.1.7 Poznávám sebe a své tělo

Rozvíjené kompetence:

- Dítě dokáže aktivně zapojit končetiny do pohybových činností.
- Učí se vnímat své tělo a jeho pohyby.
- Projevuje snahu o spolupráci při hygienických úkonech.
- Reaguje na známé podněty a osoby.

Biologická oblast

- **Okruh poznatků:** Části těla, pohyb, tělesné potřeby, sebeobsluha.
- **Dílčí cíle:** Stimulace pohybových schopností, rozvoj jemné a hrubé motoriky, osvojení základních sebeobslužných návyků.
- **Činnosti:** Manipulace s předměty (vkládání, skládání), chůze s oporou, cvičení hygienických návyků (mytí rukou), oblékání s pomocí.
- **Výstupy:** Dítě zapojuje tělo do pohybu, projevuje snahu se obsloužit, spolupracuje při hygieně.

Psychologická oblast

- **Okruh poznatků:** Smyslové vnímání, tělesné pocity, základní emoce.
- **Dílčí cíle:** Vnímání tělesných podnětů, reakce na smyslové stimuly, orientace ve vlastním těle.
- **Činnosti:** Práce se zrcadlem, hmatové a sluchové stimuly, masáže, relaxace.
- **Výstupy:** Dítě vnímá dotek, sleduje části těla, reaguje na smyslový podnět.

Interpersonální oblast

- **Okruh poznatků:** Já a druhý, kontakt, spolupráce.
- **Dílčí cíle:** Podpora navazování kontaktu, vnímání druhé osoby, nácvik jednoduchých rituálů.
- **Činnosti:** Společné mytí rukou, napodobování pohybů dospělého, pozdrav.
- **Výstupy:** Dítě navazuje oční kontakt, spolupracuje při činnosti, reaguje na přítomnost druhého.

Sociálně-kulturní oblast

- **Okruh poznatků:** Režim dne, základní denní úkony, prostředí školky.
- **Dílčí cíle:** Orientace v běžných situacích, poznání prostoru školky, rozvoj sociálního chování.
- **Činnosti:** Režimové činnosti (přivítání, jídlo), orientace v prostoru, práce s piktogramy.
- **Výstupy:** Dítě rozpozná známé prostředí, sleduje denní činnost, zapojuje se do rituálů.

Environmentální oblast

- **Okruh poznatků:** Bezpečný pohyb ve třídě, okolí školky.
- **Dílčí cíle:** Vnímání prostoru, podpora bezpečného pohybu.
- **Činnosti:** Chůze po různých površích, pozorování prostředí, manipulace s přírodními materiály.
- **Výstupy:** Dítě se orientuje v prostoru třídy, reaguje na podněty prostředí.

6.1.8 Svět kolem mě

Rozvíjené kompetence:

- Dítě rozpoznává známé prostředí a osoby.
- Orientuje se ve známém prostředí.
- Vnímá a rozlišuje základní smyslové podněty.
- Reaguje na změny v denním režimu.

Biologická oblast

- **Okruh poznatků:** Pohyb v prostoru, tělesné vnímání prostředí.
- **Dílčí cíle:** Koordinace pohybu, rozvoj orientace v prostoru.
- **Činnosti:** Chůze po třídě, lezení, překážkové dráhy.
- **Výstupy:** Dítě se pohybuje v prostoru, překonává překážky.

Psychologická oblast

- **Okruh poznatků:** Vnímání zvuků, světla, hmatových podnětů.
- **Dílčí cíle:** Reakce na změnu podmínek, smyslová stimulace.
- **Činnosti:** Zvukové hry, sledování světla, práce s kontrastními barvami.
- **Výstupy:** Dítě reaguje na změnu světla/zvuku, orientuje se podle smyslových vjemů.

Interpersonální oblast

- **Okruh poznatků:** Reakce na osoby v okolí, komunikace.
- **Dílčí cíle:** Vytváření kontaktu, komunikace o prostředí.
- **Činnosti:** Společné pozorování věcí, společné vycházky.
- **Výstupy:** Dítě reaguje na druhé, sleduje pohyb lidí kolem sebe.

Sociálně-kulturní oblast

- **Okruh poznatků:** Domov, školka, okolí.
- **Dílčí cíle:** Poznání základního prostředí, pravidel, zvyků.
- **Činnosti:** Pozorování života ve školce, práce s obrázky domova a školy.
- **Výstupy:** Dítě rozlišuje školku a domov, reaguje na režim.

Environmentální oblast

- **Okruh poznatků:** Okolní svět – příroda, ulice, počasí.
- **Dílčí cíle:** Vnímání rozdílů v prostředí, bezpečné chování.
- **Činnosti:** Procházky, pozorování změn počasí, manipulace s přírodními předměty.
- **Výstupy:** Dítě si všímá změn v přírodě, reaguje na okolní podněty.

6.1.9 Řekni to jinak

Rozvíjené kompetence:

- Dítě reaguje na oslovení.
- Používá jednoduché komunikační prostředky dle svých možností.
- Navazuje kontakt pohledem, gestem, zvukem.

- Projevuje základní emocionální reakce.

Biologická oblast

- **Okruh poznatků:** Motorické projevy v komunikaci.
- **Dílčí cíle:** Koordinace gest, pohyb rtů, dechové činnosti.
- **Činnosti:** Napodobování výrazů, dechová cvičení, artikulační hry.
- **Výstupy:** Dítě zapojuje tělo do komunikace, reaguje gestem.

Psychologická oblast

- **Okruh poznatků:** Emoce, pocity, projevy nálad.
- **Dílčí cíle:** Rozlišení základních emocí, reakce na ně.
- **Činnosti:** Práce s obličejem, ukázky pocitů, poslech hudby dle nálad.
- **Výstupy:** Dítě rozezná radost/strach, reaguje výrazem.

Interpersonální oblast

- **Okruh poznatků:** Komunikace s druhými.
- **Dílčí cíle:** Neverbální kontakt, použití AAK.
- **Činnosti:** Práce s piktogramy, komunikačními kartami, hry s napodobováním.
- **Výstupy:** Dítě vyjádří potřebu, reaguje na dotaz gestem, zvukem.

Sociálně-kulturní oblast

- **Okruh poznatků:** Sociální chování v kontaktu.
- **Dílčí cíle:** Upevnění pozdravu, poděkování, sdílení.
- **Činnosti:** Hra na pozdrav, podání ruky, společné činnosti.
- **Výstupy:** Dítě se podílí na rituálech, reaguje na kontakt.

Environmentální oblast

- **Okruh poznatků:** Zvuky prostředí, hluk, ticho.
- **Dílčí cíle:** Vnímání rozdílů zvuků, reakce na ruch.
- **Činnosti:** Poslech ruchů, tiché aktivity, rozlišení zvuku a ticha.
- **Výstupy:** Dítě reaguje na zvuk prostředí, přizpůsobuje se.

6.1.10 Spolu nám je dobře

Rozvíjené kompetence:

- Dítě kooperuje s ostatními.
- Umí se podělit, sdílet.
- Projevuje snahu o interakci s druhými.
- Sdílí pozornost a činnost.

Biologická oblast

- **Okruh poznatků:** Pohyb v blízkosti druhého.
- **Dílčí cíle:** Bezpečné sdílení prostoru, motorická spolupráce.
- **Činnosti:** Kooperativní hry – míč, padák, stavění kostek.
- **Výstupy:** Dítě se zapojuje do společného pohybu, respektuje druhého.

Psychologická oblast

- **Okruh poznatků:** Vnímání druhého, empatie.
- **Dílčí cíle:** Sdílení emocí, pozorování chování ostatních.
- **Činnosti:** Hra „co cítím“, ukazování nálad, poslech společné hudby.
- **Výstupy:** Dítě sleduje reakce ostatních, reaguje.

Interpersonální oblast

- **Okruh poznatků:** Společná činnost, kontakt.
- **Dílčí cíle:** Spolupráce, reakce na skupinu.
- **Činnosti:** Společná hra, přebírání předmětu, imitace.
- **Výstupy:** Dítě reaguje na druhého, přebírá a předává.

Sociálně-kulturní oblast

- **Okruh poznatků:** Oslavy, tradice, společenské události.
- **Dílčí cíle:** Vnímání skupiny, tradice školky.
- **Činnosti:** Oslava narozenin, karneval, společné písně.
- **Výstupy:** Dítě se účastní společné akce, reaguje.

Environmentální oblast

- **Okruh poznatků:** Sdílení prostoru venku.
- **Dílčí cíle:** Kooperace v prostředí mimo třídu.
- **Činnosti:** Hřiště, zahrada, společná vycházka.
- **Výstupy:** Dítě sleduje skupinu, drží se v blízkosti.

7 Evaluce

Veškerou naši práci vyhodnocujeme na **úrovni školy i na úrovni třídy**. Pojem hodnocení používáme ve vztahu k dítěti a pedagogovi, pojem evaluace ve vztahu k MŠ, vzdělávacímu procesu, podmínkám, cílům a obsahu vzdělávání.

Evaluační systém nám slouží jako **zpětná vazba** k posouzení kladů i případných nedostatků ve kvalitě naší práce a podmínek pro ni vytvořených.

7.1 Školní úroveň

Tabulka č. 22: Evaluace na školní úrovni

Předmět evaluace	Techniky evaluace	Časový plán	Odpovědnost pedagogů
Podmínky vzdělávání:			
Věcné podmínky	pozorování, dotazníky pro rodiče	1x za 3 roky	ředitelka školy, učitelky
Životospráva	pozorování	1x za 3 roky	učitelky

Psychosociální podmínky	diskuse, pozorování	1x za 3 roky	učitelky
Organizace	porady, diskuse	1x za 3 roky	ředitelka, učitelky
Personální podmínky	hospitace, monitoring, dokumentace o učitelích	1x za 3 roky	ředitelka, zástupkyně ředitelky pro MŠ
Spolupráce s rodiči	rozhovory, dotazníky	1x za 3 roky	ředitelka, učitelky
Řízení MŠ	porady, hospitace, analýza dokumentů MŠ	1x za 3 roky	ředitelka, zástupkyně ředitelky pro MŠ
Cíle vzdělávání:			
Dlouhodobé	pozorování, porady	1x za 3 roky	učitelky
Dílčí	analýzy příprav, kontroly třídní dokumentace, monitoring	1x za 3 roky	učitelky
Vzdělávací obsah, proces, výsledky vzdělávání	diskuse, porady, analýzy příprav, analýza dokumentů tříd, analýzy produktů	1x za 3 roky	učitelky

Pozn.: pod pojem učitelky náleží všechny učitelky včetně vedoucí učitelky/logopedky

7.2 Úroveň třídy

Tabulka č. 23: Evaluace na úrovni třídy

Předmět evaluace	Techniky evaluace	Časový plán	Odpovědnost pedagogů
Integrované bloky	diskuse, porady, analýzy příprav, analýzy produktů, portfolia dětí	1x ročně	učitelky
Hodnocení třídy dětí	pozorování, analýzy příprav, portfolia dětí, kontrola třídní dokumentace, Edukačně hodnotící profil	2x ročně	učitelky
Hodnocení jednotlivých dětí	pozorování, analýzy příprav, portfolia dětí, Edukačně hodnotící profil	1x ročně	učitelky
Hodnocení logopedické péče	pozorování, analýzy příprav, Edukačně hodnotící profil	1x ročně	logopedka
Hodnocení sebe sama (sebereflexe)	rozhovory, analýzy příprav, dotazníky	1x za 3 roky	ředitelka, učitelky

Pro funkčnost a co největší objektivitu jsme si vytyčili cíle a konkrétní kritéria pro evaluaci (viz odstavec 7. 3).

7.3 Cíle a kritéria evaluace

Při evaluaci nám k vytvoření **kritérií** jako podklad sloužily požadavky dané RVP PV s ohledem na odlišnosti a potřeby naší práce (viz Tabulka č. 5 a 6). Hospitace ředitelka školy delegovala na vedoucí učitelku/logopedku MŠ, společně tvoří plán hospitací. Při hodnocení tříd a jednotlivých dětí se opíráme o „Edukačně hodnotící profil“ od kolektivu autorů zabývajících se dětmi s PAS a kombinovanými vadami s PAS.

Tabulka č. 24: Cíle a kritéria evaluace – školní úroveň

Předmět evaluace	Cíle evaluace	Kritéria evaluace
Podmínky vzdělávání:		
Věcné podmínky	1. vhodnost dětského nábytku 2. struktura v prostoru pro děti s PAS 3. materiální vybavenost	1. bezpečnost, antropometrické požadavky, dostatečnost 2. vymezení částí k jednotlivým činnostem, vizualizovaný denní režim pro každé dítě s PAS, aktuální obměny 3. dostatek vhodných pomůcek, dosažitelnost hraček pro děti, zahrada – vybavenost, bezpečnost
Životospráva	1. pitný režim 2. strava 3. pohyb 4. pravidelnost 5. respektování individuálních potřeb	1. dodržování pitného režimu, volný přístup tekutinám pro děti během celého dne, umožnění sebeobsluhy v nalévání 2. nabídka pestré stravy, ovoce a zeleniny, nenucení dětí do jídla 3. dostatek volného pohybu – prostory MŠ, tělocvična, zahrada, pobyt venku 4. zajištění pravidelného denního řádu, flexibilita v případě potřeby 5. aktivita x odpočinek, nenucení ke spánku
Psychosociální podmínky	1. prostředí MŠ 2. adaptace 3. individuální přístup	1. jednoduchost, útulnost, struktura, rodinná a přátelská atmosféra, dostatek podnětů, možnost volby – přístupnost hraček 2. nenásilný, klidný přístup, včasné zjištění informací o dítěti (prevence problémů), postupné zapojování do činností 3. vhodnost motivace, přiměřená zátěž, klidný průběh výchovně-vzdělávacího procesu, funkční komunikace – snižování, oční kontakt, jasné pokyny pro každé dítě, užívání hry
Organizace	1. denní řád 2. program 3. bezpečnost	1. přizpůsobenost potřebám dětí, pružnost a flexibilita 2. vyváženost podílů řízené práce a spontánních činností, nadstandartní aktivity, dostatek času pro hru a relaxaci, ohled na individuální potřeby dětí 3. zajištění bezpečnosti – zamykání, vhodný nábytek, dodržování pravidel třídy

Personální podmínky	1. kvalifikovanost 2. pedagogický sbor 3. ostatní zaměstnanci	1. dosažená odborná kvalifikace, průběžné doplňování kvalifikace, DVPP, podpora ředitelky školy 2. profesní jednání, spolupráce s odborníky – SPC, pravidelná logopedická péče 3. zajištění provozu, pravidelná rehabilitační péče, spolupráce s pedagogickým sborem
Spolupráce s rodiči	1. spoluúčast rodičů 2. informovanost 3. rodinná výchova	1. důvěra a spolupráce mezi pedagogy a rodiči, podíl rodičů na dění v MŠ 2. pravidelné informace o rozvoji dítěte v MŠ, dohoda o společném postupu při výchově a vzdělávání 3. podpora rodiny v péči o dítě, nabídka poradenského servisu
Řízení MŠ	1. pedagogický sbor 2. informační systém 3. motivace od ředitelky školy 4. plánování 5. partnerské spolupráce	1. jasné vymezení a dodržování povinností a pravomocí pedagogických pracovníků 2. stanovení předávání informací, funkčnost 3. zapojování do řízení a rozhodování, respekt k názorům pedagogů 4. funkčnost, opora o zpětnou vazbu, společná tvorba ŠVP a TVP, mysluplnost evaluace 5. spolupráce se zřizovatelem, ZŠ, SPC, Zoo, knihovna a další.
Cíle vzdělávání:		
Dlouhodobé	1. rozvoj dítěte 2. příprava na školní vzdělávání 3. výchova ke zdravému životnímu stylu	1. vyrovnávání vývoje – posilování oslabených oblastí, podpora sebeobsluhy a samostatnosti, rozvíjení schopnosti komunikovat jakoukoli formou a schopnosti vyžádat si pomoc, utváření hodnot a postojů 2. systematické rozvíjení kognitivní oblasti pro nejvhodnější zařazení k dalšímu vzdělávání, průběžná spolupráce s psychology SPC i rodiči 3. neulpívání na jednostranné stravě, kladný vztah k ovoci a zelenině, dodržování pitného režimu, pravidelný pobyt venku, prevence nemocí a úrazů
Dílčí	1. naplňování dílčích cílů pomocí vzdělávací nabídky	1. vhodnost, individualizace náročnosti úkolu, směřování k očekávaným kompetencím
Vzdělávací obsah	1. téma 2. integrované bloky	1. vhodnost daného tématu 2. vhodnost tematických částí, naplňování očekávaných výstupů

	3. Třídní vzdělávací program	3. způsob zpracování, zahrnutí všech pěti vzdělávacích oblastí, dosahování dílčích cílů
Vzdělávací proces	1. způsob práce pedagogů 2. průběh vzdělávání	1. individualizace, vizualizace, struktura, skupinová práce, bez frontálního systému, užití názorného i prožitkového učení 2. interakce mezi učitelkou a dítětem (partnerský vztah), komunikace mezi učitelkou a dítětem (snižování polohy, vhodný komunikační systém), kvalita spolupráce mezi pedagogy a s rodiči
Výsledky vzdělávání	1. hodnocení výsledků	1. plnění TVP, dosahování očekávaných kompetencí u dětí

Tabulka č. 25: Cíle a kritéria evaluace – úroveň třídy

Předmět evaluace	Cíle evaluace	Kritéria evaluace
Integrované bloky	1. tematické části 2. očekávané výstupy	1. vhodnost, obtížnost, dostatečnost 2. naplňování výstupů – průběžné, při výstupu z MŠ, náročnost, dosažitelnost
Hodnocení třídy dětí	1. složení třídy 2. spolupráce s rodiči 3. adaptace 4. průběh vzdělávání 5. akce	1. odpovídá zaměření třídy (počet dětí, odklady, předškolní děti, typ a stupeň postižení) 2. ochota spolupracovat, vzájemná informovanost 3. průběh, odpovídající doba adaptace 4. naplňování TVP v rámci integrovaných bloků, využití speciální a doplňkové terapie (rehabilitace, míčková facilitace, bazální stimulace, zooterapie) 5. uskutečňování, pozitiva (x negativa)

Hodnocení jednotlivých dětí	1. sociální vývoj 2. komunikace 3. imitace 4. motorika 5. grafomotorika a kresba 6. sebeobsluha 7. vnímání 8. abstraktně vizuální myšlení	1. zlepšení sociálního chování (x zhoršení x stagnace, současná úroveň, návrh plánu)viz hodnocení logopedické péče 2. zlepšení imitace (x zhoršení x stagnace, současná úroveň, návrh plánu – motorická, sociální, verbální) 3. posun v motorice (x zhoršení x stagnace, současná úroveň, návrh plánu - hrubá, jemná) 4. pokrok v grafomotorice (x zhoršení x stagnace, současná úroveň, návrh plánu) 5. zlepšení v sebeobsluze (x zhoršení x stagnace, současná úroveň, návrh plánu - stravování a stolování, oblékání, umývání, používání WC) 6. posun ve vnímání (x zhoršení x stagnace, současná úroveň, návrh plánu – zrakové, sluchové, taktilní) 7. pokrok v a. v. myšlení (x zhoršení x stagnace, současná úroveň, návrh plánu)
Hodnocení logopedické péče	1. receptivní řeč 2. expresivní řeč 3. AAK	1. reakce na jméno, na pokyny, rozumění mluvené řeči 2. verbální – slovní projev, funkčnost, výslovnost, neverbální – gestikulace, mimika 3. nácvik alternativního komunikačního systému (AAK), pokroky
Hodnocení sebe sama	1. plnění povinností	1. zpracovávání ŠVP a TVP,

(sebereflexe)	2. plnění zadaných úkolů 3. spolupráce 4. profesionalita 5. péče o děti	2. plánování a příprava výchovně vzdělávacího procesu, pečlivé vedení dokumentace, evaluační činnosti a jejich uplatňování při dalším vývoji vzdělávacího procesu 3. aktivita, schopnost řešit konstruktivně problémy, zajišťování estetiky prostředí 4. schopnost spolupráce s ostatními pedagogickými i nepedagogickými pracovníky, úroveň spolupráce s rodiči 5. orientace v oboru, aktivní doplňování vědomostí k oboru, empatie, poradenská činnost, snaha o naplnění evaluačních kritérií ŠVP, plnění TVP a Edukačních plánů dětí 6. zajištění profesionální péče o děti, kvalitní diagnostika dětí podle Edukačně hodnotících profilů a zpracování edukačních plánů, využívání speciálních a kompenzačních pomůcek, vhodná interakce a komunikace s dítětem, vytváření klidného, příjemného a podnětného prostředí, zastoupení individuální a skupinové péče, podpora dětí v samostatnosti, vyhýbání se negativním komentářům, dostatek pochvaly
---------------	--	---

Jednotlivé oblasti (předměty evaluace) se hodnotí podle daného časového plánu, po třech letech se vypracovává jednotná závěrečná autoevaluační zpráva, ze které může vyplynout důležitost inovace současného ŠVP.

8 Přílohy

1. Speciální logopedická péče
2. Roční plán
3. Školní řád mateřské školy speciální
4. Edukačně hodnotící profil
5. Třídní vzdělávací program

Speciální logopedická péče

Individuální logopedická péče v naší mateřské škole speciální probíhá každý den dle rozpisu. Nejedná se pouze o individuální výuku, ale péče logopedky prolíná celým výchovně-vzdělávacím procesem (správná poloha při jídle a metodika krmení těžce postižených dětí, podpora správného dýchání, metody komentování při různých činnostech, rytmizace při chvilkách u klavíru, reakce na pokyny a stimulační k navození komunikace apod.).

Diagnostické období začíná ihned po nástupu dítěte do MŠ, kdy si logopedka všímá jeho projevů a schopnosti jakékoli komunikace již při adaptaci. Diagnostika probíhá následující tři měsíce při individuální práci s dítětem, logopedka provádí komplexní vyšetření, které zahrnuje:

- Zhodnocení anamnestických údajů
- Úroveň motoriky dítěte (hrubé, jemné, oromotoriky)
- Úroveň grafomotoriky a lateralita
- Orientační vyšetření zrakového vnímání
- Orientační vyšetření sluchového vnímání
- Stav dýchacích pohybů
- Schopnost fonace
- Úroveň receptivní složky řeči (pochopení pokynů a sdělení, rozumění gestům a mluvené řeči)
- Úroveň expresivní složky řeči (schopnost vyjádřit se verbálně či neverbálně)
- Výslovnost (pouze při funkčním užívání mluvené řeči)

Po pečlivé diagnostice každého dítěte logopedka vytváří plán logopedické péče v rámci komplexního edukačního plánu pro dané dítě. U dětí s poruchami autistického spektra využívá při práci metodu strukturovaného učení zaměřenou na rozvoj komunikačních schopností, využívá tedy strukturalizace, vizualizace a individualizace nácviku, úkolů a postupů. U dětí s PAS nevyužívajícím mluvenou řeč logopedka využívá alternativní a augmentativní komunikace, především komunikace pomocí předmětu, fotografie, obrázku - VOKS (výměnný obrázkový komunikační systém), na který byla logopedka řádně proškolená. Nyní zavádíme Znak do řeči. U dětí s kombinovaným postižením bez PAS závisí logopedická intervence na stupni postižení jak mentálního, tak tělesného a přidružených postižení.

Vlastní logopedické péče:

- Rozvoj zrakového vnímání (navazování očního kontaktu, zraková fixace a sledování předmětů do všech směrů, práce s fotografiemi a obrázky, s PC)
- Rozvoj sluchového vnímání (poslech zvuků okolí a hudebních nástrojů přírodních zvuků autentických nebo reprodukováných z CD, PC)
- Metody komentování (Self talking, Paralel talking, metoda Schillingova - komentování průběhu činností dítěte, oznamování budoucí činnosti, opakování hlasových projevů po dítěti)
- Rozvoj jemné motoriky (manipulace s drobnými předměty, kostkami, skládankami, korálky, vkládačkami)
- Rozvoj grafomotoriky (správné držení psacího náčiní, přiměřený tlak na linie, sledování cestv čarv, lateralita, koordinace ruka - oko)

- Míčková facilitace hrudní oblasti a orofaciální oblast
- Podpora správného dýchání (pasivní masáže hrudníku a míčkování či aktivně dechová cvičení)
- Fonační cvičení (nácvič vědomého užívání hlasu. vokalizace)
- Rozvoj orofaciální oblasti (pasivně míčkování, aktivně přípravné artikulační cviky)
- Rytmizace (na tělo, s hudebními nástroji, s říkadly, písněmi)
- Rozvoj receptivní složky řeči (schopnost rozumět slovům, jednoduchým pokynům a sdělením - reakce na ně)
- Rozvoj expresivní složky řeči (neverbální-mimika a gesta, verbální - od jednoduchých hlasových projevů, broukání a žvatlání k nápodobě citoslovcí a ke slovům, větám)
- Rozvoj rozumových schopností ve vztahu ke komunikaci a rozšiřování slovní zásoby (poznávání a označování barev, ovoce a zeleniny, potravin, oblečení, lidského těla, zvířat, dopravních prostředků, popis obrázku, odpovědi na otázky až souvislé vyjadřování)
- Vyvozování správné výslovnosti (pouze u dětí užívajících funkčně mluvenou řeč s přiměřenou slovní zásobou)
- AAK - užívání pomocné a podpůrné komunikace pomocí předmětů, fotografií a obrázků, VOKS (výměnný obrázkový komunikační systém)
- Znak do řeči

Pro děti, které užívají ke komunikaci běžně mluvenou řeč a jsou schopny rozlišovat a sledovat obrázky, logopedka zavádí tzv. logopedický sešit. Ten obsahuje řadu cvičení k správnému rozvoji komunikačních schopností a dítě se podle něj rozvíjí jak v mateřské škole, tak o víkendech a prázdninách i doma po pečlivém instruování rodičů jak se sešitem pracovat.

Při své práci vychází logopedka ze zpracovaného školního vzdělávacího programu a snaží se naplnit očekávané výstupy dětí nejen v oblasti komunikace. Drží se zpracovaných tematických částí v rámci integrovaných bloků a vychází z třídních vzdělávacích programů, na kterých se spolupodílí s přípravou.

V naší MŠ se vždy snažíme ve spolupráci logopedky, ostatních učitelek a rodičů zlepšit v co největší možné míře komunikační kompetence nám svěřených dětí

Roční plán

Roční plán se vypracovává a aktualizuje na každý nový školní rok. Je jednotný pro celé školské zařízení včetně mateřské školy speciální.

Obsahuje charakteristiku školy, zabývá se vlastním výchovně-vzdělávacím procesem i materiálním vybavením školy, udává individuální úkoly pracovníků a spolupráci se Školskou radou. Přílohy:

Plán práce školní družiny a internátu

Plán DVPP

Plán adaptace začínajícího učitele

Plán práce logopedického pracoviště

Plán pedagogických rad a porad

Výchovné poradenství

Program výchovného poradenství

Strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování

Minimální preventivní program

Kontrolní činnost

Komunikace v organizaci

Organizační schéma

Seznam pracovníků

Třídnictví, odpolední vyučování

Plán práce metodického sdružení

Roční plán je volně přístupný všem zaměstnancům Mateřské školy speciální, základní školy speciální a praktické školy Elpis.

Školní řád mateřské školy speciální

Ředitelka Mateřské školy, základní školy a praktické školy Elpis Brno, příspěvkové organizace vydává tento Školní řád mateřské školy speciální. Tímto školním řádem se řídí všechny děti mateřské školy a jejich zákonní zástupci a všichni zaměstnanci školy. Je volně přístupný na nástěnce mateřské školy u vchodu do školy a na webových stránkách školy.

Obsahuje:

- 1 Základní práva a povinnosti dětí, zákonných zástupců a zaměstnanců školy
 - 1.1 Práva a povinnosti dětí
- 2 Práva a povinnosti zákonných zástupců
 - 2.1 Práva a povinnosti zákonných zástupců
- 3 Práva a povinnosti zaměstnanců školy
 - 3.1 Vztahy dětí a jejich zákonných zástupců k pedagogickým a ostatním pracovníkům školy
 - 3.2 Docházka do mateřské školy
- 4 Základní pravidla chování ve škole
- 5 Akce mimo školu
- 6 Informování o průběhu a výsledcích vzdělávání
- 7 Průběh a ukončování vzdělávání
 - 7.1 Přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání
 - 7.2 Povinné předškolní vzdělávání
 - 7.3 Individuální vzdělávání dítěte
 - 7.4 Ukončení vzdělávání dítěte v mateřské škole
- 8 Provoz a vnitřní režim školy
- 9 Distanční vzdělávání
- 10 Školní stravování
- 11 Úplata za předškolní vzdělávání
- 12 Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a jejich ochrany před rizikovým chováním a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí
- 13 Podmínky zacházení s majetkem školy nebo školského zařízení ze strany dětí
- 14 Poskytování zdravotní podpory dětem
- 15 Závěrečná ustanovení

Edukačně hodnotící profil

- literatura: Věra Čadilová, Zuzana Žampachová a kol.: Edukačně – hodnotící profil dítěte s poruchou autistického spektra (do 7 let), vydal Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, Praha 2004

V rámci projektu Speciálně pedagogická a psychologická diagnostika u klientů s autismem a poruchami autistického spektra, který v letech 2003 a 2004 realizoval Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, vytvořila pracovní skupina speciálně pedagogický diagnostický materiál – Edukačně hodnotící profil (EHP). Tento materiál je vhodnou pomůckou pro pedagogy v praxi při hodnocení vývojové úrovně dětí s poruchami autistického spektra a dětí s těžším mentálním postižením a mohou je použít jako podklad pro sestavování funkčního individuálního (edukačního) vzdělávacího programu.

Edukačně – hodnotící profil byl vytvořen především pro pedagogy a další odborníky, kteří se přímo zabývají vzděláváním dětí s poruchami autistického spektra, ale i dětmi s těžkým mentálním nebo kombinovaným postižením. Cílem profilu je stanovení aktuální vývojové úrovně dítěte při nástupu do zařízení. Současně slouží k dalšímu průběžnému sledování a hodnocení vývojové úrovně dítěte v různých oblastech rozvoje osobnosti a sestavování a aktualizování edukačního plánu. Profil představuje i možnosti speciálně pedagogické péče, může být návodem a doporučením, jak dál dítě rozvíjet.

Materiál je připraven pro děti, jejichž vývoj odpovídá mentálnímu věku 0-7 let. V rámci profilu byly zvoleny tyto položky, zohledňující specifika vývoje dětí s poruchami autistického spektra a těžkým mentálním či kombinovaným postižením: sociální vývoj, komunikace - receptivní složka řeči (rozumění) a expresivní složka řeči (verbální neboli slovní a neverbální vyjadřování), schopnost imitace (motorická, sociální, verbální), motorika (hrubá a jemná), grafomotorika a kresba, sebeobsluha (stravování, stolování, oblékání, umývání, používání WC), vnímání (zrakové, sluchové a taktilní) a abstraktně vizuální myšlení.

Hodnotíme pozorováním, u některých položek je nutná aktivní spolupráce s rodiči.

Všechny položky EHP jsou hodnoceny hodnotící škálou, rozdělenou do tří úrovní: splnil/a, naznačil/a, nesplnil/a.

K EHP je možno zakoupit PC program k vyhodnocování. Zadáním kritérií a vyhodnocením jednotlivých položek pedagog získá vývojový graf, který přehledně ukáže celkovou vývojovou úroveň dítěte. S výsledky je třeba zacházet velmi obezřetně, brát je jako orientační a současně přihlížet k dílčímu hodnocení jednotlivých položek v dané oblasti vývoje.

V mateřské škole speciální Elpis používáme ve spolupráci s rodiči EHP k diagnostice dítěte, sestavování edukačního plánu i průběžnému a závěrečnému hodnocení každého dítěte.

Třídní vzdělávací program (plán)

Třídní vzdělávací program mateřské školy speciální Elpis je neustále doplňovaný a přepracováváný podle složení dětí, jejich možností a schopností. Slouží nám jako podklad pro naši práci, nikdy není zcela ukončený, mění se dle potřeby.

Obsahuje konkrétní vzdělávací nabídku, která směřuje k vytyčeným dílčím cílům, pomocí nichž se snažíme naplnit očekávané výstupy u dětí. Vzdělávací nabídka je tabulkou rozdělena do pěti daných vzdělávacích oblastí k omezení opomenutí některé z nich.

Na každých 14 dní se vypracovává nová tabulka, v hlavičce je uvedena třída, název probíhajícího integrovaného bloku, měsíc a týden uskutečňování vzdělávací nabídky a název tematické části.

Podle složení dětí mohou být náplně obou tříd rozdílné v obtížnosti.

Logopedka se podílí na čtrnáctidenní vzdělávací nabídce, při individuální logopedické péči se drží tematických částí, individuálně úkoly nacvičuje, účastní se skupinových her v rámci skupinové logopedie.

TŘÍDNÍ VZDĚLÁVACÍ PLÁN		
TŘÍDA	A - Medvídci	
OBDOBÍ	Podzim - říjen	
TÉMA	Barevný podzim - na zahradě, v sadu, na poli - podzim v lese	
KOMPETENCE	- raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo - všímá si dění kolem sebe - komunikuje v rámci svých možností verbálně i neverbálně - sociální - snaží se spolupracovat v kooperativních činnostech - učí se ohleduplnosti k přírodě	
VZDĚLÁVACÍ OBLAST	VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	DÍLČÍ CÍLE
Dítě a jeho psychika	- práce s knihou, leporelem, dětským časopisem - třídění plodů podle barvy, velikosti, druhu - poslech pohádek a básniček	- rozvoj poznávacích schopností, hmatu a vnímání - rozvoj vlastní fantazie, udržení pozornosti
Dítě a jeho tělo	- pohybové hry s daným tématem - jednoduché manipulační činnosti s přírodninami - grafomotorická cvičení - upevňování sebeobslužných a hygienických činností	- rozvoj jemné a hrubé motoriky - nácvik správného držení psacího náčiní - podpora samostatnosti
Dítě a ten druhý	- kooperativní hry např. zahrádníci, sklízíme úrodu atd. - společné zpívání a rytmižace o podzimu - sdílení v rámci ranního kruhu	- spolupráce při hrách a činnostech - rozvoj sociálních vztahů a empatie - naslouchání druhým
Dítě a společnost	- nácvik společenských dovedností (poprosit, poděkovat, spolupracovat) - didaktické hry - výtvarné činnosti	- učit se pravidlům chování ve skupině a při práci - vnímat tradice a zvyky - radost z vlastního výtvarného projevu

Mateřská škola speciální, základní škola speciální a praktická škola Elpis Brno,
příspěvková organizace

Dítě a svět	- pozorování změn v přírodě - vycházky do okolí, sadů, polí, lesů - smyslové hry k ochraně přírody	- vnímat přírodu kolem nás - utváření základu environmentálního vnímání a úcty k přírodě
-------------	--	--